

Especials > OBJECTUALITAT

La línia de programes *Especials* acull propostes d'artistes i comissaris relacionats d'una manera o altra amb la programació del Museu i la Col·lecció MACBA.

OBJECTUALITAT és una sèrie de podcasts que aborda noves perspectives sobre el rol de l'objecte en l'art i la filosofia contemporanis.

Continguts del PDF:

- 01. Sumari
- 02. Biografies
- 03. Escaleta del programa
- 04. Enllaços relacionats
- 05. Crèdits
- 06. Llicència

Producció, documentació i entrevista: Roc Jiménez de Cisneros.

Roc Jiménez de Cisneros és artista. Viu i treballa a Barcelona. vivapunani.org

OBJECTUALITAT #3

Aquest és un podcast sobre objectes, però especialment sobre algunes de les teories que recentment han aportat noves perspectives sobre els objectes des de l'art i la filosofia. A l'anterior episodi de la sèrie, Erick Beltrán i Florian Hecker parlaven de zombis, vampirs i quimeres. Aquesta tercera entrega s'endinsa de ple en algunes d'aquestes idees, portant-les a un nou territori. L'antropòleg Martin Holbraad i l'artista i comissari Quim Pujol parlen del monstruós, l'altredat, l'híbrid, l'agència de l'objecte, l'alienígena i el fetitx.

01. Sumari

Les preocupacions d'un pare de família és un conte curt de Franz Kafka sobre un ésser anomenat Odradek: un ens indeterminat, una criatura estranya feta de trossos d'altres coses, difícil de descriure, localitzar i entendre. Mig humà, mig no-humà. Un veritable cas límit que Slavoj Žižek compara amb l'alien de Ridley Scott, una "forma de vida que és (simplement) vida, la vida com a tal: no és tant una espècie en particular com l'essència d'allò que significa ser una espècie". El relat de Kafka s'ha analitzat repetides vegades des de diferents posicions polítiques i filosòfiques, donant lloc a metàfores relacionades amb la religió, l'economia o la psicologia. Però potser una de les reflexions més òbvies i interessants que Odradek posa damunt de la taula és la pròpia idea de vaguetat. Tots els objectes són borrosos, ambigus, vagues, però alguns són tan indeterminats que resulten difícils d'identificar d'una manera ordenada i clara. Hi ha moltes coses per a les quals no disposem d'una etiqueta o d'un nom, i constantment ens topem amb aquests blocs d'ambigüitat en armaris, calaixos, passadissos, boscos, sòls marins i galàxies. És allò que Allen Weiss anomena "inestabilitat ontològica". Ho fa parlant de monstres, no odradeks, però potser no són coses tan diferents. A *Ten Theses on Monsters and Monstrosity*, Weiss afirma: "Els monstres es caracteritzen per la seva indeterminació i la seva manca de forma; són materialment incomplets, ambigus i inestables ontològicament. Els monstres es poden crear a través de la hibridació, la hipertròfia, o la hipotrofia; a través de la falta, l'excés, o la multiplicació; a través de la substitució d'elements, la confusió de les espècies, o la fusió de gèneres i categories".

Al videojoc de 2004 *Katamari Damacy*, de Keita Takahashi, l'objectiu és acumular muntanyes d'objectes que s'adhereixen a una esfera màgica anomenada katamari. L'escala d'aquests objectes augmenta al llarg de cada nivell, començant per coses molt petites, com ara xinxetes, gomes d'esborrar i petxines marines, abans de passar a coses cada vegada més grans, com cotxes, persones, gratacels, estadis, arcs de Sant Martí, muntanyes, etc. fins que la grandària de la bola és prou gran com per esdevenir una estrella. A "Katamari Damacy", les coses van del concret a l'informe, del distingible a l'extremadament difús. És fàcil reconèixer objectes particulars a mesura que s'enganxen al katamari, però després d'uns minuts, el seu caràcter discret es dissol en una amalgama desordenada, que fon lentament tots aquests objectes reconeixibles en un gegantesc Odradek, tan divertit com infernal, i de límits difusos.

Igual que no hi ha una frontera nítida per delimitar categories com la calvicie, l'exemple canònic de la vaguetat i la indeterminació a la literatura filosòfica, conceptes com ara "monstre", "vehicle", "humà" o "obra d'art", també poden significar diverses coses, segons incloquem o rebutgem els casos extrems. Aquesta "confusió de les espècies", aquesta "fusió de gèneres i categories" que dóna vida al monstre segons Weiss, és només un exemple d'un tipus d'operació conceptual a través de la qual podem modificar el consens ontològic. Consens sobre allò que volem dir quan fem servir nocions vagues i difuses com "monstre", "humà", "vehicle" o "obra d'art".

"Fins i tot un nom propi aparentment innocu com ara 'Bill Clinton' és difús", afirma Achille Varzi en el següent experiment mental: "Quins són exactament els límits espacials del seu referent? És clar que inclouen el cor de Clinton, i segurament no inclouen el meu peu esquerre. Però què passa amb el caramel que Clinton està mastegant ara mateix? És part de Clinton ara? Serà part de Clinton només després d'haver-se'l empassat? Després que hagi començat a



[Una aproximació a Odradek]

digerir-lo? Després que l'hagi digerit per complet? I quan va començar a existir Clinton, exactament? O quan serà correcte afirmar que Bill Clinton ja no existeix?”.

Al text de 2009 titulat *Do Artworks Curate Too?*, Raimundas Malašauskas comenta: “Encara que nosaltres, com a curadors, pensem que estem donant una veu a les obres d'art, en realitat són les obres les que parlen a través de les nostres opcions i escenaris. Tal vegada les obres d'art són els únics comissaris a temps complet que coneixem”. En aquest tercer episodi de la sèrie, l'artista i curador Quim Pujol, i l'antropòleg Martin Holbraad parlen també de donar una veu a les coses. Des de dos formats totalment diferents, aborden qüestions com la indeterminació, el fetitxisme i el trauma post-colonial. L'assaig sonor de Pujol combina històries de simbolisme de la Melanèsia amb extraterrestres de ciència ficció i sopa, mentre Holbraad parla de l'emancipació de l'objecte, esbossant algunes de les estratègies històriques que han mirat d'arribar a aquesta emancipació, així com mitjançant la introducció dels seus propis punts de vista en el context del seu treball de camp, la seva pràctica analítica, i sobretot com un intent de redefinir “l'ètica i la política de la recerca antropològica”.

02. Biografies

Martin Holbraad duu a terme la seva tasca de recerca principalment a Cuba, on se centra en les religions i la política revolucionària afro-cubana. Després de completar la seva tesi doctoral sobre el paper dels oracles i els diners dins del culte endeví d'Ifá a la Cuba socialista l'any 2002, la seva recerca s'ha enfocat a temes com la relació entre el mite i l'acció, la consagració dels objectes, i, més àmpliament, la relació entre la cosmologia, la política i altres formes d'invenció social.

Quim Pujol (1978) és escriptor, comissari i artista. Els seus treballs més recents són *Trance Colectivo* (2014) i *ASMR del futuro* (2015). Ha col·laborat en publicacions com *Repensar la dramaturgia*, *A veces me pregunto por qué sigo bailando*, *Efímera* i *Maska*. Juntament amb Ixiar Rozas ha editat el volum sobre teoria afectiva *Ejercicios de Ocupación*. Co-comissaria la *Secció Irregular* del Mercat dels Flors i és professor del PEI (MACBA).

03. Escaleta del programa

- 00:10 Introducció
- 07:20 Entrevista amb Martin Holbraad
- 07:27 Emancipar la cosa; tres estratègies
- 15:36 Ontologies messiàniques
- 18:57 Fetitxes
- 27:17 El poder de la signatura, un experiment mental
- 29:56 Conceptes = Coses = Conceptes
- 36:42 Les coses en l'art
- 42:03 Quim Pujol, un assaig d'àudio
- 42:04 Pokarekare Ana (1)
- 42:47 Alien Resurrection
- 44:21 La performance bidimensional d'Amanda Piña
- 44:52 Sectes Cargo (1)
- 46:44 Solaris
- 48:15 “Drama Queens”, de Tim Etchell
- 48:55 Sectes Cargo (2)
- 50:49 Pokarekare Ana (2)
- 52:11 “Art and Objecthood”, de Michael Fried
- 52:59 Sectes Cargo (3)
- 54:04 Colonitzar el colonitzador
- 54:31 La performance com a gènere
- 54:56 Sectes Cargo (4)
- 56:07 Sopa de meló
- 57:49 Pokarekare Ana (3)



[Avioneta construïda per un culte Cargo]

04. Enllaços relacionats

Un compendi gràfic de xenomorfs

www.youtube.com/watch?v=WkC1N7wz7Vc

Can the Thing Speak? de Martin Holbraad

openanthcoop.net/press/http://openanthcoop.net/press/wp-content/uploads/2011/01/Holbraad-Can-the-Thing-Speak2.pdf

Mediality and Mourning in Stanislaw Lem's Solaris and His Master's Voice d'Anthony Enns

myweb.dmacc.edu/personal/ajneuendorf/instructor/LIT%20166%20Science%20Fiction/Solaris%20article.pdf

The Cares of a Family Man (Die Sorge des Hausvaters) de Franz Kafka

livelongday.files.wordpress.com/2011/08/odradek.pdf

Cargo Cult Science de Richard Feynman

calteches.library.caltech.edu/51/2/CargoCult.pdf

The Fantastic Invasion John Frum and USA de Nigel Evans

www.youtube.com/watch?v=gFKfqrP6xs

Blog de Quim Pujol a Teatron

www.tea-tron.com/quimpujol/blog

05. Crèdits

Produït per Roc Jiménez de Cisneros. Veu: Barbara Held. Enregistrat a Londres i Barcelona amb un micro de condensador Beyerdynamic MC 930 i una gravadora digital Tascam DR-100, editat amb Sound Studio.

06. Llicència

2015. Tots els drets reservats. © dels temes dels artistes i/o dels segells discogràfics.

Ràdio Web MACBA és un projecte de recerca i divulgació sense ànim de lucre. S'han fet totes les gestions per identificar els propietaris dels drets d'autor. Qualsevol error o omissió accidental, que haurà de ser notificat per escrit a RWM, serà corregit en la mesura possible.